

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือในเขตกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความในวารสาร เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ มาสรุปเป็นผลการศึกษา

2. การศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) โดยการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

3. ศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Depth Interview) โดยจะทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการทำงานด้านการชดเชยค่าเสียหายให้แก่เหยื่อในคดีอาญาจากหน่วยงานกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา และผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือในเขตกรุงเทพมหานครมาศึกษาวิเคราะห์เป็นผลการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 4,218 ราย ตามตารางการช่วยเหลือผู้เสียหายของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 ดังต่อไปนี้

ผู้มายื่นคำขอ กรณีผู้เสียหาย	ผู้มายื่นคำขอ
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	424
ความผิดต่อชีวิต	2,288
ความผิดต่อร่างกาย	1,504
ความผิดฐานทำให้แท้งลูก	2
รวม	4,218

โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane

$$\text{โดยสูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 5 % เท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{เมื่อแทนสูตร} &= \frac{4,218}{1 + 4,218(0.05)^2} \\ &= 364 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จึงเท่ากับ 364 คน

นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) คือ ผู้ศึกษาจะทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการทำงานด้านการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 คือ คณะกรรมการ และอนุกรรมการจากหน่วยงานกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา จำนวน 3 คน ผู้เสียหายในคดีอาญาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษานี้ ได้แก่ แบบสอบถาม เครื่องบันทึกเสียง และการสัมภาษณ์

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และบางส่วนจากความเห็นของผู้วิจัย เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะศึกษา ซึ่งแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็น

1. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Questionnaires) และแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed-ended Questionnaires)

2. แบบสอบถามทัศนคติแบบ Likert Type Scale โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 และ 1, 2, 3, 4, 5

3. เนื้อหาของแบบสอบถาม

โดยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เสียหายในคดีอาญา เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานะในคดี ประเภทของการตกเป็นผู้เสียหาย

ส่วนที่ 2 ความรู้/ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และหลักเกณฑ์การพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายของคณะกรรมการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้เสียหายต่อระบบการช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 โดยแบบสอบถามกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวก (Positive) หลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

พอใจมากที่สุด	ระดับคะแนน	5
พอใจมาก	ระดับคะแนน	4
พอใจปานกลาง	ระดับคะแนน	3
พอใจน้อย	ระดับคะแนน	2
พอใจน้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรศึกษา ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา เพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม จะนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน
3. การทดสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหา นำค่าที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) ไปคำนวณหาความน่าเชื่อถือด้วยค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ 0.785
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม ทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์เรียบร้อย ก่อนนำไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่กำหนดไว้

แบบสัมภาษณ์

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีการใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้มีการแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- ความเหมาะสมของระบบการช่วยเหลือผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ในปัจจุบัน
- ปัญหา และอุปสรรคในการได้รับความช่วยเหลือของผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544
- รูปแบบที่เหมาะสมในการได้รับความช่วยเหลือของผู้เสียหายในอนาคต (นอกจากการช่วยเหลือเป็นเงินค่าทดแทนความเสียหาย)
- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้เสียหาย ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- ความเหมาะสมของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในปัจจุบัน
- ปัญหา และอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544
- รูปแบบที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในอนาคต (นอกจากการช่วยเหลือเป็นเงินค่าทดแทนความเสียหาย)
- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ความรู้
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และผู้เสียหายในคดีอาญาเพื่อขอความร่วมมือในส่วนของคุณข้อมูลต่าง ๆ
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ แล้วตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของคุณข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ทางสถิติ
4. ใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Depth interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อนำมาเสนอข้อมูล และสรุปผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{\sum fx \times 100}{N}$$

P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ / จำนวนคำตอบ

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f x แทน ผลคูณของคะแนนกับความถี่ของคะแนน

N แทน จำนวนข้อมูลหรือคำตอบทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{N - 1}$$

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ค่าคะแนนของแต่ละคน

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

4. ในการวิเคราะห์สถิติในการทดสอบสมมติฐาน จะให้ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square test) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นตัวแปรระดับนามบัญญัติ (Nominal) และค่า F-test ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นระดับช่วงชั้น (Interval) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนแบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

$$\text{สูตร ไค-สแควร์} \quad X^2 = \frac{\sum (O - E)^2}{E}$$

$$\text{สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์} \quad Y_{xy} = \frac{n \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{n \sum x^2 - (\sum x)^2} \sqrt{n \sum y^2 - (\sum y)^2}}$$

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาเรื่อง การช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือในเขตกรุงเทพมหานคร จะมีการนำเสนอการวิจัยเชิงสำรวจในรูปแบบตารางทางสถิติ และบรรยายประกอบ